

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

Národný projekt

CESTA Z KRUHU NEZAMESTNANOSTI

Operačný program:	Ľudské zdroje
Žiadateľ:	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
Výška NFP:	50 000 000,00 €

Miesto realizácie projektu:

Štát	Región(NUTS II):	Vyšší územný celok(NUTS III):
SR	Západné Slovensko Stredné Slovensko Východné Slovensko	Trnavský kraj, Trenčiansky kraj, Nitriansky kraj, Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Prešovský kraj, Košický kraj

Stručný popis projektu

Cieľom národného projektu (ďalej len „NP“) je podpora zamestnanosti a znižovanie nezamestnanosti dlhodobo nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie (ďalej len „UoZ“) prostredníctvom získavania a prehlbovania pracovných zručností. NP bude realizovaný prostredníctvom hlavnej aktivity, zameranej na poskytovanie finančných príspevkov na podporu vytvárania pracovných miest zamestnávateľovi, ktorý prijme do pracovného pomeru UoZ z oprávnenej cieľovej skupiny. NP bude realizovaný v zmysle § 54 ods. 1 písm. a) zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o službách zamestnanosti“).

Projekt bude realizovať Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ústredie“) a 43 úradov práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrad“) v rámci Západného, Stredného a Východného Slovenska.

Súčasnú situáciu na trhu práce charakterizuje vysoká miera dlhodobej nezamestnanosti. Znevýhodnení UoZ, ktorí sú dlhodobo bez práce, často strácajú motiváciu hľadať si pracovné miesto, čím strácajú pracovné návyky a zručnosti, ktoré sú nevyhnutné pre integráciu na trh práce. Cieľom NP je stimulácia tejto skupiny UoZ, ktorej uplatnenie na trhu práce je bez intervencie sťažené. Realizácia NP zvyšuje zamestnanosť, zamestnateľnosť a znižuje nezamestnanosť dlhodobo nezamestnaných UoZ, čím prispieva k napĺňaniu špecifického cieľa 3.1.1 Operačného programu Ľudské zdroje (ďalej len „OP ĽZ“).

Cieľová skupina (OP ĽZ, špecifický cieľ 3.1.1):

- znevýhodnený UoZ podľa § 8, ods. 1 písm. c) zákona o službách zamestnanosti

Popis východiskovej situácie

Situácia na trhu práce v Slovenskej republike (ďalej len „SR“) je v súčasnosti charakterizovaná vysokou mierou nezamestnanosti a vysokým podielom dlhodobo nezamestnaných UoZ. Dlhodobá nezamestnanosť je jedným z najväznejších fenoménov na trhu práce a existuje takmer vo všetkých krajinách vrátane krajín a regiónov s nízkou mierou nezamestnanosti. Nezamestnanosť a najmä dlhodobá (nad 12 mesiacov), má negatívny dopad na psychiku ľudí, vedie k existenčnej frustrácii, sťažuje osvojovanie pracovných návykov a adaptáciu na svet práce v budúcnosti. Hrozí riziko, že ľudia úplne stratia kontakt s trhom práce. Je nevyhnutné dlhodobo nezamestnaných UoZ významne a efektívne podporovať pri vstupe na trh práce, zároveň motivovať zamestnávateľov vytvárať pracovné miesta pre túto skupinu UoZ.

K 31.07.2015 bolo vedených v evidencii úradov 351 821 UoZ. Z celkového počtu evidovaných UoZ bolo 187 239 dlhodobo nezamestnaných, z toho 53 748 osôb evidovaných viac ako 12 až 24 mesiacov, 58 666 osôb evidovaných viac ako 24 až 48 mesiacov a 74 825 osôb evidovaných nad 48 mesiacov.

Z hľadiska regiónov bol najvyšší počet dlhodobo nezamestnaných UoZ v Prešovskom kraji spolu 44 047 UoZ, z toho najviac v okresoch Prešov 7 593 UoZ a Kežmarok 5 882 UoZ. Druhé najvyššie zastúpenie dlhodobo nezamestnaných UoZ bolo v Košickom kraji, a to 39 450 UoZ, z toho najviac v okrese Trebišov 8 082 UoZ a v okrese Košice-okolie 7 075 UoZ.

Štatistické údaje o stave dlhodobo nezamestnaných UoZ sú uvedené v samostatnej časti za žiadosťou o nenávratný finančný príspevok (ďalej len „ŽoNFP“).

V rámci štruktúry UoZ pretrváva viac ako 50 %-ný podiel dlhodobo nezamestnaných. Tento vývoj je spôsobený predovšetkým tým, že skupina dlhodobo nezamestnaných UoZ je vo veľkej miere tvorená nízko kvalifikovanými nezamestnanými, často s malými alebo žiadnymi pracovnými skúsenosťami, preto je najťažšie uplatniteľná na trhu práce. Pri zvýšenom dopyte po pracovnej sile na trhu práce dochádza k obsadzovaniu novovytvorených pracovných miest v prvom rade kvalifikovanejšou a skúsenejšou pracovnou silou s vybudovanými pracovnými návykmi. Dlhodobá nezamestnanosť sa stáva zložitým sociálnym a ekonomickým problémom. Čím dlhšie sú ľudia nezamestnaní, tým majú menšiu nádej na opätovné zaradenie sa do pracovného procesu. Zároveň spôsobuje zmeny v štruktúre osobnosti. Dochádza k zmenám v oblasti psychického zdravia jednotlivca: zmena vo vnímaní času (rozbitie časovej štruktúry dňa – zmazanie rozdielov medzi prácou a voľným časom), emocionálna labilita, zníženie až strata sebadôvery, pocity úzkosti a bezmocnosti v extrémne končiacie samovraždami a iné. Zmiernenie nepriaznivého vývoja v nezamestnanosti napomáhajú riešiť AOTP, zamerané na podporu pri začleňovaní dlhodobo nezamestnaných UoZ do pracovného procesu.

Spôsob realizácie aktivít projektu

NP bude realizovať ústredie a 43 úradov v rámci SR mimo Bratislavského samosprávneho kraja.

Hlavná aktivita:

Poskytovanie finančných príspevkov na podporu vytvorenia pracovného miesta pre dlhodobo nezamestnaných UoZ

Finančné príspevky sa poskytnú zamestnávateľovi, ktorý na vytvorené pracovné miesto prijme do pracovného pomeru UoZ z oprávnenej cieľovej skupiny na plný pracovný úväzok, alebo na pracovný úväzok dohodnutý v rozsahu najmenej polovice ustanoveného týždenného pracovného času (ďalej „polovičný pracovný úväzok“) na dobu minimálne 15 mesiacov, resp. na neurčitý čas, pričom finančné príspevky sa poskytujú zamestnávateľovi mesačne najviac počas 12 mesiacov, alebo najviac počas 15 mesiacov, v závislosti od doby evidencie prijatého UoZ.

Charakteristika podporovaného pracovného miesta

Pracovný pomer na plný pracovný úväzok, alebo najmenej v rozsahu polovice ustanoveného týždenného pracovného času:

- na určitú dobu, minimálne na 15 mesiacov, alebo
- na neurčitý čas s podmienkou zamestnávania po dobu minimálne 15 mesiacov.

Zamestnávateľ sa zaviazá vytvoriť pracovné miesto na plný pracovný úväzok, alebo najmenej v rozsahu polovice ustanoveného týždenného pracovného času, po dobu minimálne 15 mesiacov, pričom v závislosti od doby evidencie prijatého UoZ bude toto pracovné miesto podporované finančným príspevkom na úhradu časti celkovej ceny práce počas najviac 12 mesiacov, alebo počas najviac 15 mesiacov. Dohodnuté pracovné miesto musí zamestnávateľ obsadiť dlhodobo nezamestnaným UoZ (znevýhodnený UoZ podľa § 8, ods. 1 písm. c) zákona o službách zamestnanosti) najneskôr do 30 kalendárnych dní (ak sa s úradom nedohodne inak) od nadobudnutia účinnosti dohody. Možnosť ak sa s úradom nedohodne inak môže byť využitá z objektívnych príčin, ktoré majú za následok nedodržanie lehoty. Vzhľadom na oprávnenú cieľovú skupinu (dlhodobo nezamestnaní UoZ), zamestnávateľ môže v prípade potreby zabezpečiť pracovný tútoring, za účelom aktívnej podpory a pomoci pri vykonávaní pracovných činností a adaptácie prijatého zamestnanca na pracovnom mieste, na ktorého je možné zamestnávateľovi poskytovať finančný príspevok. Úrady v rámci svojej pôsobnosti budú v spolupráci so zamestnávateľmi uskutočňovať pracovné stretnutia s pracovnými tútormi.

Oprávnené výdavky:

1. Finančný príspevok na podporu vytvárania pracovných miest pre UoZ evidovaných v evidencii UoZ menej ako 24 mesiacov, vrátane (doba evidencie 12-24 mesiacov), bude úrad poskytovať zamestnávateľovi na úhradu časti celkovej ceny práce zamestnanca platených zamestnávateľom, najviac počas 12 mesiacov. Po uplynutí podpornej doby bude zamestnávateľ povinný udržať toto podporované pracovné miesto po dobu minimálne 3 mesiace.

2. Finančný príspevok na podporu vytvárania pracovných miest pre UoZ evidovaných v evidencii UoZ viac ako 24 mesiacov, bude úrad poskytovať zamestnávateľovi na úhradu časti celkovej ceny práce zamestnanca platených zamestnávateľom, najviac počas 15 mesiacov. Po uplynutí podpornej doby nebude mať zamestnávateľ povinnosť pracovné miesto udržať.
3. Finančný príspevok na podporu vytvárania pracovných miest pre dlhodobo nezamestnaných UoZ - na pracovného tútora vo výške najviac 25 % z minimálnej celkovej ceny práce (ďalej len „MCCP“), môže úrad poskytovať zamestnávateľovi (v prípade potreby), najviac počas prvých troch mesiacov odo dňa vzniku pracovného pomeru.

Ak zamestnávateľ v priebehu 12 mesiacov od vytvorenia pracovných miest zrušil akékoľvek pracovné miesto pre nadbytočnosť (§ 63 ods. 1 písm. b zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov) je povinný vrátiť úradu celý poskytnutý finančný príspevok za počet zrušených pracovných miest, vo výške najnižšie poskytnutého príspevku, a to najneskôr do 30 kalendárnych dní odo dňa zrušenia pracovných miest z dôvodu nadbytočnosti.

V prípade predčasného skončenia pracovného pomeru zamestnanca, na ktorého pracovné miesto sa poskytujú finančné príspevky, sa pracovné miesto preobsadzuje.

V prípade predčasného skončenia pracovného pomeru zamestnanca, na ktorého pracovné miesto sa poskytuje príspevok, užívateľ - zamestnávateľ je povinný preobsadiť pracovné miesto iným dlhodobo nezamestnaným UoZ z oprávnenej cieľovej skupiny v lehote do 30 kalendárnych dní od jeho uvoľnenia (ak sa s úradom nedohodne inak). Počas doby neobsadenia pracovného miesta sa príspevok na neobsadené pracovné miesto neposkytuje.

Poskytovanie príspevku na toto miesto sa predlžuje, ak doba neobsadenia pracovného miesta trvá minimálne celý kalendárny mesiac. Maximálna doba, o ktorú je možné predĺžiť dobu preobsadenia bude stanovená v metodickom usmernení ústredia. Dohodnutá doba udržania pracovného miesta sa predlžuje o dobu, počas ktorej toto miesto nebolo obsadené.

Ak zamestnávateľ nesplní povinnosť udržania vytvoreného pracovného miesta, na ktoré mu boli poskytnuté finančné príspevky, je povinný vrátiť úradu pomernú časť poskytnutého finančného príspevku zodpovedajúcu obdobiu, počas ktorého neudržal vytvorené pracovné miesto.

Maximálna výška finančných príspevkov

A/ Finančný príspevok na úhradu časti celkovej ceny práce

1. V prípade ak zamestnávateľ prijme do pracovného pomeru UoZ evidovaného v evidencii UoZ najmenej 12 - 24 mesiacov je mesačná výška príspevku 80 % z celkovej ceny práce zamestnanca, najviac však vo výške 80 % z MCCP, t.j. na rok 2015 maximálne 411 €. Výška finančného príspevku bude v priebehu implementácie NP upravovaná v závislosti od valorizácie minimálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za prvý až tretí štvrťrok, ktorý predchádza roku, v ktorom sa finančný príspevok bude poskytovať.
2. V prípade ak zamestnávateľ prijme do pracovného pomeru UoZ vedeného v evidencii UoZ viac ako 24 mesiacov je mesačná výška príspevku 95 % z celkovej ceny práce zamestnanca, najviac však vo výške 95 % z MCCP, t.j. na rok 2015 maximálne 488,07 €. Výška finančného príspevku bude v priebehu implementácie NP upravovaná v závislosti od valorizácie minimálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za prvý až tretí štvrťrok, ktorý predchádza roku, v ktorom sa finančný príspevok bude poskytovať.

Ak je pracovný pomer dohodnutý najmenej v rozsahu polovice ustanoveného týždenného pracovného času, výška finančných príspevkov sa pomerne kráti.

B/ Finančný príspevok na pracovného tútora

Finančný príspevok sa môže poskytovať zamestnávateľovi na pracovného tútora, ktorý zabezpečí prijatému zamestnancovi z oprávnenej cieľovej skupiny aktívnu pomoc a podporu pri vykonávaní pracovných činností vo výške najviac 25 % z MCCP, t.j. na rok 2015 128,44 € (príspevok ku mzde). Finančný príspevok na pracovný tútoring bude poskytovaný zamestnávateľovi najviac počas prvých 3 mesiacov odo dňa vzniku pracovného pomeru. V rámci projektu bude 1 pracovný tútor zabezpečovať pracovný tútoring pre 1 – 3 zamestnancov. Výška finančného príspevku bude v priebehu implementácie NP upravovaná v závislosti od valorizácie minimálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za prvý až tretí štvrtýrok, ktorý predchádza roku, v ktorom sa finančný príspevok bude poskytovať.

Pre výpočet maximálnej výšky príspevku sme vychádzali z minimálnej celkovej ceny práce platnej v roku 2015, ktorá predstavuje výšku 513,76 €.

V rámci NP budú aktivity implementované v regiónoch prostredníctvom úradov a žiadosti o poskytnutie finančných príspevkov budú schvaľované príslušným výborom pre otázky zamestnanosti (ďalej len „výbor“). Výbor bude posudzovať žiadosti podľa kritérií, ktoré budú vypracované ústredím. Týmto spôsobom schvaľovania a poskytovania príspevkov bude zabezpečený princíp partnerstva na lokálnej úrovni.

Príspevok sa neposkytuje na zamestnávanie znevýhodneného UoZ, na ktorého zamestnávanie bol na to isté obdobie poskytnutý príspevok v rámci iného aktívneho opatrenia na trhu práce (AOTP) vrátane iného AOTP vykonávaného podľa § 54 zákona o službách zamestnanosti.

Oprávnení užívateľa v zmysle projektu sú:

Zamestnávateľ podľa § 3 zákona o službách zamestnanosti v platnom znení.

Finančný príspevok poskytnutý podnikateľským subjektom, resp. subjektom, ktoré sú v rámci svojej činnosti zapojené do hospodárskej činnosti, bude poskytovaný v súlade s príslušnými platnými schémami štátnej pomoci:

1. Schéma pomoci de minimis na podporu zamestnanosti „Schéma DM - 16/2014“ v platnom znení,
2. Schéma pomoci de minimis na podporu zamestnanosti v odvetví poľnohospodárskej prvovýroby „Schéma DM - 7/2015 v platnom znení,
3. Finančné príspevky v zmysle bodu A/ Finančný príspevok na úhradu časti celkovej ceny práce budú poskytované aj v zmysle podmienok Schémy štátnej pomoci na podporu vzdelávania a pomoci na prijímanie do zamestnania a zamestnávanie znevýhodnených zamestnancov a zamestnancov so zdravotným postihnutím „SA.40975 (2015/X)“, a to v rozsahu stanovených maximálnych intenzít pomoci pre oprávnené mzdové náklady.
Finančné príspevky v zmysle bodu B/ Finančný príspevok na pracovného tútora budú poskytované len v rozsahu podmienok uvedených schém pomoci de minimis.

Cieľová skupina (OP IZ, špecifický cieľ 3.1.1.):

- znevýhodnený UoZ podľa § 8, ods. 1 písm. c) zákona o službách zamestnanosti

Situácia po realizácii projektu a udržateľnosť projektu

Realizácia NP prispeje najmä k:

- zlepšeniu začleňovania dlhodobo nezamestnaných UoZ do pracovného procesu,
- zníženiu dlhodobej nezamestnanosti,
- zvýšeniu motivácie zamestnávateľov vytvárať pracovné miesta pre dlhodobo nezamestnaných UoZ.

Prostredníctvom tohto NP sa očakáva vytvorenie nástroja na podporu zvyšovania zamestnanosti, ktorý bude poskytovať podporu a motivovať zamestnávateľov vytvárať pracovné miesta pre dlhodobo nezamestnaných UoZ.

Prínosom NP je overenie dodatočného opatrenia na riešenie dlhodobej nezamestnanosti v súlade s odporúčaním Rady SR na roky 2015 a 2016. Dlhodobá nezamestnanosť má nepriaznivé dôsledky pre spoločnosť aj pre jedinca. Platí, že čím dlhšie sú ľudia bez zamestnania, tým menej majú nádej nájsť si prácu a tým viac strácajú schopnosť zamestnať sa. Z hľadiska vecného zamerania NP rieši oblasť podpory zamestnanosti, konkrétne aktivizáciou dlhodobo evidovaných UoZ prostredníctvom podpory vytvárania pracovných miest. Primárnym cieľom je znižovanie nezamestnanosti a predchádzanie negatívnym následkom dlhodobej nezamestnanosti, v oblasti psychického ako aj fyzického zdravia.

Cieľová skupina

- dlhodobo nezamestnané osoby
- nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných
- osoby so základným (ISCED 1) alebo nižším sekundárnym (ISCED 2) vzdelaním
- osoby vo veku nad 54 rokov
- účastníci so zdravotným postihnutím

Harmonogram realizácie aktivít

Celková dĺžka realizácie aktivít projektu (v mesiacoch):

37

Subjekt: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Hlavné aktivity projektu	Typ aktivity	Začiatok realizácie aktivity	Koniec realizácie aktivity
Poskytovanie finančných príspevkov na podporu vytvorenia pracovného miesta pre dlhodobo nezamestnaných UoZ	Podpora aktívnej politiky trhu práce a zamestnanosti, vrátane vzdelávania a prípravy pre trh práce, podpora riešenia dlhodobo nezamestnaných, starších a nízko kvalifikovaných	10/2015	10/2018
Podporné aktivity			
Riadenie, informovanosť a publicita projektu		10/2015	10/2018